

Išrašas

PATVIRTINTA
Viešosios įstaigos Alytaus rajono savivaldybės
greitosios medicinos pagalbos stoties direktoriaus
2014 m. birželio 30 d. įsakymu Nr. V-44

SKUBIOSIOS MEDICINOS PAGALBOS SLAUGOS SPECIALISTO PAREIGYBĖS APRAŠYMAS

<...>

III. SPECIALIEJI REIKALAVIMAI ŠIAS PAREIGAS EINANČIAM DARBUOTOJUI

3. Skubiosios pagalbos specialistu gali dirbti:

3.1. asmuo, baigęs slaugos arba akušerijos studijų programą, įgijęs bendrosios praktikos slaugytojo arba akušerio profesinę kvalifikaciją ir aukštojoje mokykloje išklausęs skubiosios medicinos pagalbos specializacijos programą. Užsienyje įgyta skubiosios medicinos pagalbos slaugos specialisto profesinė kvalifikacija pripažįstama Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka;

3.2. asmuo, pasitikrinęs sveikatą nustatyta tvarka prieš priimant į darbą ir darbo eigoje, (pateikia darbdaviui sveikatos patikrinimo išvadą);

3.3. asmuo, išmanantis ir tinkamai vykdamas įstatymų ir kitų teisės aktų, reglamentuojančių sveikatos priežiūrą, reikalavimus, Lietuvos medicinos normos MN 142:2007 ir jos pakeitimų, viešosios įstaigos Alytaus rajono savivaldybės greitosios medicinos pagalbos stoties įstatų, vidaus tvarkos taisyklių, šio pareigybės aprašymo, nustatytus reikalavimus.

IV. KOMPETENCIJA

4. Skubiosios medicinos pagalbos slaugos specialisto kompetenciją sudaro žinios, gebėjimai ir įgūdžiai, kuriuos įgyja baigęs slaugos arba akušerijos studijų programą, įgijęs bendrosios praktikos slaugytojo arba akušerio profesinę kvalifikaciją, išklausęs skubiosios medicinos pagalbos specializacijos programą, nuolat tobulindamas profesinę kvalifikaciją, atsižvelgiant į nuolatinę mokslo ir praktikos pažangą.

5. Skubiosios pagalbos specialistas turi žinoti:

5.1. sveikatos apsaugos ir socialinės medicinos principus;

5.2. žmogaus anatomiją, fiziologiją, patofiziologiją, ligų etiologiją, patogenezę, simptomatiką, simptomų ir sindromų diagnostiką, konservatyvųjį gydymą, intervencinio ir operacinio gydymo principus bei indikacijas, kontraindikacijas, ligų profilaktiką, vaistinių preparatų, reikalingų teikiant skubią pagalbą, klinikinę farmakologiją;

5.3. skiriamų skubiosios medicinos pagalbos vaistinių preparatų indikacijas ir kontraindikacijas.

6. Skubiosios pagalbos specialistas turi išmanyti:

6.1. sveikatos apsaugos ir socialinės medicinos organizavimo ir skubiosios medicinos priežiūros vadybos pagrindus;

- 6.2. sveikatos draudimo pagrindus, principus ir rūšis;
- 6.3. medicinos statistikos pagrindus;
- 6.4. pagrindinius sveikatos priežiūros rodiklius;
- 6.5. infuzinės terapijos taikymo principus;
- 6.6. ekstremalių situacijų problematiką ir jų sprendimo būdus.

7. Skubiosios pagalbos specialistas turi mokėti:

- 7.1. skirstyti pacientus pagal jų būklės sunkumo kategoriją (kritinės, vidutinio sunkumo ir lengvos būklės) ir užtikrinti būklės sunkumą atitinkantį gydymo bei priežiūros planą;
- 7.2. nustatyti vyraujantį sindromą;
- 7.3. ikistacionariame periode tiksliai surinkti informaciją apie pacientą;
- 7.4. suteikti pagalbą (atlikti veiksmus) gaudamas nurodymus nuotoliniu būdu;
- 7.5. vadovauti vertinant paciento būklę bei teikiant skubiąją medicinos pagalbą;
- 7.6. įvertinti paciento būklę bei atlikti neatidėliotinus veiksmus, stabilizuojančius jo kvėpavimą, kraujotaką bei sąmonės būseną;
- 7.7. efektyviai bendraujant, įvertinti simptomus bei ligos anamnezę;
- 7.8. atlikti pirminę paciento apžiūrą;
- 7.9. atlikti antrinę paciento apžiūrą;
- 7.10. vertinti gydymo ir pagalbos efektą, palaikyti paciento būklę;
- 7.11. vertinti žmogaus gyvybinių funkcijų rodiklius ir jų dinamiką;
- 7.12. valdyti ekstremalias situacijas, įvertinti ir optimaliai valdyti įvykio vietoje esančius resursus, nustatyti ir organizuoti papildomų pajėgų atvykimą į įvykio vietą;
- 7.13. naudotis ryšio priemonėmis, gauti ir perduoti informaciją nuotoliniu būdu;
- 7.14. pagal savo kompetenciją konsultuoti pacientus telefonu, iki atvyks greitoji medicinos pagalba;
- 7.15. saugaus transportavimo metodus;
- 7.16. pasirinkti transportavimo būdą, teisingai naudoti transportavimui skirtą įrangą.

8. Skubiosios pagalbos specialistas turi gebėti:

- 8.1. stebėti bei dinamiškai vertinti pacientų gyvybinių funkcijų rodiklius;
- 8.2. stabilizuoti ir palaikyti sutrikusias organizmo pagrindines gyvybines funkcijas – kvėpavimo, kraujotakos, medžiagų apykaitos;
- 8.3. malšinti skausmą;
- 8.4. reanimuoti visų amžiaus grupių pacientus;
- 8.5. pašalinti svetimkūnį;
- 8.6. įtariant apsinuodijimą išvalyti virškinamąjį traktą;
- 8.7. neatidėliotinai skirti svarbiausius priešnuodžius;
- 8.8. įtariant apsinuodijimą teikti skubiąją pagalbą;
- 8.9. riboti fizinį aktyvumą;
- 8.10. tvarstyti žaizdas;
- 8.11. imobilizuoti lūžius ir panirimus;
- 8.12. imobilizuoti stuburą;
- 8.13. stabdyti kraujavimą;
- 8.14. teikti pagalbą gimdymo metu.

9. Skubiosios pagalbos specialistas turi gebėti atlikti:

- 9.1. skubią sedaciją pagal patvirtintą protokolą;
- 9.2. veiksmus, užtikrinančius kvėpavimo takų praeinamumą bei kvėpavimą (spontaninį arba dirbtinį); uždėti kaukę, įdėti orofaringinį bei nazofaringinį vamzdelį, laringinę kaukę, Heimlich'o metodą (manevrą), endotrachėjinę intubaciją, koniotomiją, pertrachėjinę deguonies srovės plaučių ventiliaciją, mechaninę ventiliaciją;
- 9.3. dekompresinę pleuros ertmės punkciją;
- 9.4. elektrinę širdies defibriliaciją bei kardioversiją;
- 9.5. širdies transkutaniinę stimuliaciją;
- 9.6. kaulinę ir intraveninę infuziją;
- 9.7. erinių venų punkciją ir kateterizaciją;
- 9.8. laringoskopiją.

10. Skubiosios pagalbos specialistas turi gebėti vertinti šiuos rodmenis:

- 10.1. elektrokardiogramos;
- 10.2. pulsoksimetrijos;
- 10.3. temperatūros;
- 10.4. diurezės;
- 10.5. kvėpavimo funkcijų tyrimo (kapnometrijos);
- 10.6. biochemijos bei klinikinių laboratorinių tyrimų;
- 10.7. arterinio kraujospūdžio, matuojamo neinvaziniu būdu.

V. PAREIGOS

11. Skubiosios pagalbos specialistas privalo:
  - 11.1. žinoti gydymo įstaigų dislokaciją ir greitosios medicinos pagalbos stoties aptarnaujamus rajonus;
  - 11.2. nepalikti savo darbo vietos, kol neatvyksta kitos pamainos darbuotojas;
  - 11.3. saugotis ir vengti rizikingų veiksmų, bendraujant su psichiniais ligoniais, apsvaigusiais, traumuotiems, agresyviai nusiteikusiems pacientais, piktavaliais aplinkiniais;
  - 11.4. užtikrinti pacientų slaugos poreikius;
  - 11.5. teikti būtinąją medicinos pagalbą pagal nustatytą kompetenciją;
  - 11.6. rekomenduoti profilaktikos priemones pagal Lietuvos medicinos normoje MN 142:2007 ir jos pakeitimuose apibrėžtą kompetenciją;
  - 11.7. bendradarbiauti su kitais asmens bei visuomenės sveikatos priežiūros, slaugos ir socialinės rūpybos darbuotojais bei specialistais;
  - 11.8. taikyti Lietuvos Respublikoje įteisintus tyrimo ir diagnostikos metodus, būtinus skubiajai pagalbai teikti;
  - 11.9. propaguoti sveiką gyvenseną, ligų profilaktikos ir sveikatos tausojimo bei ugdymo priemones;
  - 11.10. nepriskirtais jo kompetencijai atvejais pacientą nukreipti pas šeimos gydytoją;
  - 11.11. dalyvauti įgyvendinant sveikatos programas;
  - 11.12. vengti konfliktų, pagarbiai ir etiškai bendrauti su pacientais, jų artimaisiais, pareigūnais, kitu asmens sveikatos priežiūros įstaigos personalu, gerbti pacientų teises ir jų nepažeisti;
  - 11.13. turėti slaugos specialisto spaudo numerį;
  - 11.14. tvarkyti medicinos dokumentus Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka;

11.15. paaiškinti skubiosios medicinos pagalbos slaugos specialisto praktikos aplinkybes valstybės institucijų, kontroliuojančių sveikatos priežiūros veiklą, bei teisėsaugos institucijų prašymu;

11.16. teikti statistikos ir kitus privalomuosius atskaitomybės duomenis Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka;

11.17. informuoti teisėsaugos institucijas apie visus atvejus, kai į sveikatos priežiūros įstaigą kreipiasi arba pristatomas asmuo, kurio gyvybei kelia pavojų padaryti kūno sužalojimai, taip pat asmuo, kurio gyvybei pavojus negresia, tačiau jam padarytos durtinės, pjautinės, šautinės ar dėl sprogimo atsiradusios žaizdos arba kitokio pobūdžio kūno sužalojimai, kurie gali būti susiję su nusikaltimu;

11.18. laiku ir pagal paskirtį taikyti apsaugos ir higienos priemonės, apžiūrint pacientus, atliekant medicinines manipuliacijas, saugoti save nuo galimo užsikrėtimo;

11.19. transportuojant nesąmoningus pacientus, mirusiųjų ir žuvusiųjų kūnus, įvykio vietoje rastus drabužius, dokumentus, pinigus, brangius ir kitus asmeninius daiktus surašyti medicininiuose dokumentuose;

11.20. nustatyta tvarka pranešti vyr. slaugos administratoriui apie išaiškintą arba įtariamą ūminę apskaitinę užkrečiamą ligą; apsinuodijimą arba nudegimą cheminėmis medžiagomis; apsinuodijimą dujomis; maistu; arba namuose paliktą pacientą, sergantį infekcine liga;

11.21. nustatyta tvarka pranešti policijai apie sužeidimus, sužalojimus, kurie kelia grėsmę paciento gyvybei ar sveikatai, įtariamą smurtą vaikų ar globojamų asmenų atžvilgiu;

11.22. saugoti pacientų sveikatos paslaptis, išskyrus tuos atvejus, kai tokios informacijos pateikimą numato teisės aktai;

11.23. nerūkyti, nenaudoti svaigalų darbo vietoje, poilsio kambaryje, pagalbinėse patalpose, automobilyje; pastebėjus kolegų klaidą, sulaikyti nuo galimo pakenkimo pacientui. Kilus nesutarimams ar konfliktui, informuoti vyr. slaugos administratorių;

11.24. dalyvauti susirinkimuose, tobulinti profesinę kvalifikaciją Lietuvos Respublikos norminiuose aktuose nustatyta tvarka, tobulinti įgūdžius, atnaujinti profesines žinias;

11.25. saugoti informaciją, kuri pripažinta konfidencialia;

11.26. laikytis darbuotojų saugos ir sveikatos darbe bei priešgaisrinio saugumo reikalavimų, saugoti ir tausoti įrangą, įstaigos turtą;

11.27. darbe privalo būti blaivus ir neapsvaigęs nuo narkotinių ar toksinių medžiagų;

11.28. darbe dėvėti švarius ir tvarkingus darbo drabužius, segėti kortelę, kurioje įrašytas skubiosios pagalbos specialisto vardas, pavardė, pareigos, laikytis asmens higienos reikalavimų;

11.29. negalėdamas atvykti į darbą dėl ligos ar kitų priežasčių, privalo nedelsiant pranešti apie tai vyr. slaugos administratoriui ar kitu būdu informuoti įstaigos administraciją;

11.30. dirbti dorai ir sąžiningai, laikytis darbo drausmės, tinkamai ir laiku vykdyti įstaigos vidaus (tame tarpe – įstaigos įstatų, vidaus tvarkos taisyklių, savo pareigybės aprašyme) ir Lietuvos Respublikos teisės aktuose nustatytus reikalavimus, administracijos nurodymus;

11.31. pastebėjęs įstaigoje galimai apsvaigusius nuo alkoholio ar toksinių (psichotropinių) medžiagų darbuotojus ar darbuotojus, kitaip pažeidžiančius darbo drausmę darbuotojus, nedelsiant apie tai informuoti dispečerį ir (ar) įstaigos vadovus, vyr. slaugos administratorių.

VI. FUNKCIJOS

12. Skubiosios pagalbos specialistas vykdo šias funkcijas:

12.1. gavęs pranešimą apie kvietimą, nedelsiant pažymi brigados būseną ryšio sistemoje, vyksta su greitosios medicinos pagalbos (toliau – GMP) ekipažu į įvykio vietą. Jei automobilyje įrengti saugos diržai, privalo juos užsisegti. Vykdo dispečerio tolimesnes nuorodas;

12.2. teikia kvalifikuotą skubiąją medicinos pagalbą pagal nustatytą kompetenciją pacientams iškvietimo vietoje bei transportavimo metu;

12.3. Nepriskirtais jo kompetencijai atvejais pacientą nukreipia pas šeimos gydytoją arba nurodo, kur būtų sprendžiamos jam iškilusios problemos;

12.4. organizuoja paciento paruošimą nešti neštuvais, o esant būtinumui – padeda nešti pats;

12.5. būna automobilio salone šalia paciento, teikia jam medicinos pagalbą, užtikrina jo saugumą (transportuojant sėdintį pacientą būtina užsegti saugos diržus, specialiais diržais fiksuoti, jei pacientas guli neštuvuose);

12.6. užtikrina automobilio salono higieninę būklę, prižiūri, kad GMP vairuotojas-pagalbinis darbuotojas ar valytojas laiku ir švariai išplautų automobilį, esant būtinumui – pats atlieka valymo ir dezinfekavimo veiksmus;

12.7. po to, kai GMP automobiliu buvo transportuojamas pacientas, sergantis užkrečiamomis ligomis, organizuoja ar pats atlieka automobilio salono švarinimą, dezinfekciją, drabužių ir vienkartinį priemonių pakeitimą;

12.8. darbo pradžioje ir pabaigoje patikrina medicinos prietaisus, medikamentų dėžę, įtvarus, medicinos priemones, brigados inventorių, deguonies balionus ir įsitikina, kad jie yra tvarkingi ir pilnai sukomplektuoti. Patikrina ryšio priemones;

12.9. perduodamas pamainą užtikrina, kad visa medicininė aparatūra, medikamentų dėžės, tvarsliaivos krepšiai, ryšio bei apsaugos priemonės būtų perduodamos tvarkingos, nesugadintos, pilnos komplektacijos, pasirašant perėmimo-perdavimo žurnaluose pamainą perduodančiam ir pamainą priimančiam medikui;

12.10. gavęs dispečerio nurodymą, tikrina GMP vairuotojų-pagalbinių darbuotojų sveikatos būklę, pasirašydamas kelionės lapę bei specialiame žurnale;

12.11. supažindina pacientą ar jo atstovą su teikiama pagalba, atliekamomis procedūromis, galimomis komplikacijomis ir kitomis aplinkybėmis, kurios galėtų turėti įtakos paciento apsisprendimui sutikti ar atsisakyti siūlomos pagalbos, gydymo, taip pat su pasekmėmis, atsisakius siūlomos pagalbos. Paciento pateiktas sprendimas turi būti patvirtintas jo parašu GMP medicininuose dokumentuose;

12.12. pacientui kategoriškai atsisakius vykti į stacionarą, kai tai būtina dėl paciento sveikatos būklės, apie tai įrašoma medicininuose dokumentuose ir patvirtinama paciento (ar paciento atstovo) parašu. Apie tai informuojamas vyr. slaugos administratorius;

12.13. paciento mirties atveju:

12.13.1. mirus namuose, išaiškina artimiesiems mirties liudijimo gavimo tvarką, įtarus esant smurtinę mirtį ir kitais įstatymų numatytais atvejais perduoda informaciją policijai;

12.13.2. pacientui mirus viešoje vietoje ar GMP automobilyje, praneša policijai, informuoja vyr. slaugos administratorių ir vykdo jo nurodymus.

12.14. įskaitomai, tvarkingai, tiksliai pagal kompetenciją ir reikalavimus užpildo reikiamus dokumentus, laiku juos pateikia dispečeriui ar stacionarinių asmens sveikatos priežiūros įstaigų skubios pagalbos skyriui;

12.15. vykdo kitas teisės aktuose nustatytas funkcijas bei įstaigos vadovų, dispečerio, vyr. slaugos administratoriaus pavedimus, esant poreikiui – pavaduoja nesančius darbe darbuotojus savo kompetencijos ribose;

12.16. vadovaujasi Lietuvos Respublikos įstatymais ir kitais teisės aktais, įstaigos įstatais, vidaus darbo tvarkos taisyklėmis, direktoriaus įsakymais, šiuo pareigybės aprašymu.

<...>